

TÜSİAD

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

HALUK DİNÇER'İN

“YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ”

TOPLANTISI AÇILIŞ KONUŞMASI

18 Eylül 2014

Four Seasons Bosphorus Otel, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Cumhurbaşkanım, Sayın Başkan, Sayın Divan, Değerli Üyeler, Saygıdeğer Konuklar ve Değerli Basın Mensupları,

Yönetim Kurulu Başkanı sıfatıyla ilk kez bir Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı'nda huzurlarınızda olmaktan mutluluk duyuyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın toplantımıza katılım nezaketi göstermesi dolayısıyla kendilerine Yönetim Kurulu adına en içten teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Bu vesileyle, yeni Cumhurbaşkanımızı iş dünyamız adına bir kez daha kutluyor, kendilerine bu onurlu görevde başarılar diliyoruz.

Yine bu vesileyle, Sayın Davutoğlu liderliğinde kurulan 62. Hükümete de başarı dileklerimizi sunmak istiyoruz.

TÜSİAD, iş dünyasındaki temsil yeteneğinden dolayı, Türkiye'de kalkınma sürecinin önemli bir taşıyıcı unsurudur; memnuniyetle ifade etmek isterim ki, bu salonda bulunan iş insanları Türkiye'deki üretimin, katma değer, dış ticaretin ve vergi gelirlerinin kayda değer bir bölümünü sağlamaktadırlar.

Bu sorumluluğun bir gereği olarak, Yüksek İstişare Konseyi Toplantılarında, iş dünyası adına, küresel gelişmeleri değerlendiriyor, Türkiye'deki kalkınma başlıklarını, iş ve yatırım ortamı gelişmelerini ve bunlara temel oluşturacak demokratik standartların gelişimiyle ilgili değerlendirmelerimizi, üyelerimizle ve kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Bugünkü toplantımızda da bu görev çerçevesinde, belirttiğim başlıkları kısaca değerlendireceğim, tespit ve beklentilerimizi sizlerle paylaşacağım.

Bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin 62. Hükümeti görevdedir.

TÜSİAD olarak parti gözetmeksizin, hükümetlerle sadece politikalar bağlamında yakın çalışmaya ve oluşturduğumuz görüşleri sunmaya her zaman özen göstermişizdir. Bugün de değerlendirmelerimi bu anlayışla gerçekleştireceğim.

Değerlendirmelerime, öncelikle küresel istikrar ve küresel iktisadi krizin bulunduğu aşamayı irdelemekle başlamak isterim.

2007'de başlayan küresel finansal kriz, sıklıkla ifade ettiğimiz üzere, sorunun temeline inen yapısal reformların tamamlanamamasından dolayı, tüm dünya ekonomisi üzerindeki olumsuz etkilerini halen sürdürmektedir.

Krizin merkezinde olduğu düşünülen finansal sektör şişkinliği, devletlerin ve hane halklarının olağanüstü borçluluğu sorunlarında, kısmi mesafeler kat edilmiş olmasına rağmen, küresel koordinasyonda sorun halen devam etmektedir.

Tam anlamıyla bir küresel iktisadi istikrar için, bugüne göre çok daha ileri bir küresel işbirliği modeline ihtiyaç duyulmaktadır.

20. yüzyılın ortalarında kurgulanmış olan uluslararası örgütlenme, bugün karşı karşıya olduğumuz küresel iktisadi sorunları ve daha da ötesinde küresel siyasi dalgalanmaları bertaraf etmekten oldukça uzaktır.

Tabiri caizse eski düzen miadını doldurmuştur, ancak yerini alacak olanın şekillenmesi, kurallarının belirlenmesi, son derece zorlu, acılarla dolu bir süreçle yaşanmaktadır.

Küreselleşmenin yeni evresi olarak tanımlayacağımız bu dönem, temel hak ve özgürlüklerde daha ileri talepleri, yönetimlerde daha özgürlükçü yapıları, toplumlarda ise sivilleşmeyi ve bireyi merkeze alıyor.

Doğal olarak, otoriter rejimler, otokratik yapılar yıkılıyor, ancak yerlerini henüz arzu edilen düzeyde özgürlükçü ve sürdürülebilir siyasi yapılar alamıyor.

Yaşadıklarımızı eski sistemin küreselleşme baskısına direnç göstermesi olarak okuyoruz.

İşte bugün, küresel olarak yaşadığımız siyasi dalgalanmanın merkezinde de gördüğümüz tam olarak budur.

Bu dalgalanma, ne sadece bir mezhep savaşına, ne bir milli davaya, ne de bir finansal entegrasyon sürecine indirgenemez.

Dalgalanmanın temelinde, hiç şüphesiz ki yine kapsayıcılık eksikliği var, iktisat var, özgürlük ve demokrasi arayışı var.

Bu nedenden dolayı şu anda oldukça başlangıç aşamasında olmasına rağmen G20 yapılanmasını olağanüstü önemli bir girişim olarak değerlendiriyoruz, yeni küresel düzenin önemli bir nüvesi olarak görüyoruz ve Türkiye, 2015 yılı gibi çok önemli bir aşamada, bu girişime ev sahipliği yapacaktır.

TÜSİAD olarak, G20 ev sahipliğinin, hem küresel dalgalanmanın azaltılması amacıyla, hem de Türkiye'nin itibarı açısından çok önemli bir fırsat olduğunu ve bu nedenle bu girişime, en yüksek desteği vermeye hazır olduğumuzu, burada tekrar beyan etmek istiyorum.

Dünyadaki olağanüstü siyasi ve iktisadi hareketlenmenin, özellikle bölgemizdeki izdüşümleri çok yoğun hissedilmekte...

Türkiye'nin içinde bulunduğu jeo-stratejik alan, özgürleşme çabalarının yoğun yaşandığı, devlet sistemlerinin yeniden yapılandırılmaya çalışıldığı ve üstelik yoğun enerji üreten ve sevk eden bir bölgede bulunmakta.

Böyle bir dönemde Türkiye'nin bir yandan dünyaya entegrasyonunu sürdürmesi, diğer yandan kalkınma ve refah politikalarını başarıyla hayata geçirmesi hiç de kolay değildir.

Bu olağanüstü önem arz eden geçiş döneminde, toplumsal dirliğimizin muhafaza edilmesi, toplumsal ortak paydaların güçlendirilmesi ve belki de en önce otoritenin adalet duygusundan beslenmesi kritik önem taşımaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanım, Değerli Konuklar,

Konuşmamın bu bölümünde sizlere sunduğum bu küresel arka planı temel alıp, Türkiye'deki kalkınma başlıklarını, iş ve yatırım ortamı konularını ve bunlara temel oluşturacak demokratik standartların gelişimi hakkında görüşlerimizi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bu noktada hemen belirtmek isterim ki, 62. Hükümet Programı, gerek ihtiyaç duyulan kalkınma başlıklarına, gerekse rekabet gücünün artırılması yönündeki politikalara, önemle işaret etmiştir. Bundan büyük memnuniyet duyuyoruz.

Beklentimiz, bu programın önümüzdeki Parlamento çalışma programını da dikkate alarak önceliklendirilmesi ve etkili bir uygulamayla hayata geçirilmesidir.

Öncelikle "eğitim", ama özellikle eğitimin niteliği ile ilgili görüşlerimizi dile getirmek istiyorum. Çünkü eğitim, kalkınmanın en temel taşıyıcı unsurudur.

Bugüne kadar, eğitimin kapsayıcılığıyla, yaygınlığıyla ilgili önemli reformlar gerçekleştirdik. İlk önce zorunlu eğitimi 8 yıla, daha sonra 12 yıla çıkardık.

Eşdeğer önemdeki konu ise, bu yaygınlaşan eğitimin niteliğidir.

Maalesef eğitimin niteliği konusunda arzu ettiğimiz yerde değiliz. Bu nedenle somut, süratli adımlar atılması gerekiyor.

Nitelikli eğitim demek, sadece nitelikli istihdam demek de değildir. Nitelikli demokrasi, nitelikli toplum, nitelikli öğretmen, yani nitelikli birey demektir.

Ülkemizi 21. Yüzyılın bilgi toplumuna yükseltecek, bilgi temelli ekonomide bizi ön saflara taşıyacak nitelikte bir eğitimi hedeflemeliyiz.

Genç ve dinamik nüfusumuza, temel bilimlerde yetkinleşmeyi, sorgulama ve analitik düşüncüyü, yaratıcılık ve yenilikçiliği kazandırmaya ihtiyacımız var.

Gerek büyüme performansımızın iyileştirilmesi ve orta gelir tuzağından çıkılması, gerekse kalkınma ivmemizin güçlendirilmesi için, eğitim kadar elzem bir başlık da kadınların işgücüne katılımının artırılmasıdır.

İş dünyası olarak istihdam politikalarımızda pozitif ayrımcılık anlayışının benimsenmesi ve bu konudaki en iyi örnekleri yaygınlaştırmak amacıyla çaba sarf etmekteyiz.

Hükümetten beklentimiz, kadın istihdamına yönelik teşviklerde daha kapsayıcı ve etkili adımlar atılması.

Sayın Cumhurbaşkanım, Değerli Konuklar,

Yine kalkınma başlıkları içinde bizim açımızdan belki de en önemli olan konu, sanayinin ekonomi içindeki büyüklüğüdür.

Sanayimizin ekonomi içindeki payı, son on beş yılda olağanüstü gerilemiştir. Bu, son derece tehlikeli bir gelişmedir.

Sanayisi güçlü olmayan hiçbir ekonomide, sürdürülebilir büyümeyi yakalamak mümkün değildir.

1920'lerde hiçbir sanayi kurumu olmayan bir ülkeden, bugün dünyanın en büyük ilk 20 ekonomisi içine girdik.

Bundan gurur duymak elbette hakkımız, ama ileriye doğru bakınca, Türkiye sanayi sektörünün çok daha ileri bir mertebede, dünya ile rekabet ediyor olması gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Elbette, hizmet sektörlerinin ekonomik faaliyetteki önemini inkâr edecek değiliz, ama bu sektörlerin de sanayinin itici gücüne olan ihtiyacına güçlü bir şekilde dikkat çekmek istiyoruz.

Büyümenin yegâne itici gücü, imalat sanayidir.

Son 15 yılda sanayi sektörünün karşılaştığı bu düşüşü iyi analiz etmek gerekmektedir.

İmalat sanayii üretimi ve yatırımını cazip kılacak politikaları öncelikle ele almak zorundayız.

Hızlı kentleşmenin yarattığı çarpık iktisadi gelişmeler, rant ekonomileri bazı sektörleri dönemsel olarak aşırı cazip kılabilir.

Ancak zaten sınırlı olan iç tasarruflarımız, verimliliği düşük, ücret seviyesi düşük, teknolojik donanımı düşük sektörlerdeki yatırımlara yönelirse, büyümenin sürdürülebilir kılınması mümkün olamaz.

Bilindiği üzere, bu yılın sonunda 2015-18 dönemini kapsayan bir yeni sanayi stratejisi yürürlüğe girecektir.

Bu girişim, yeni dönemde, teknolojiyi, inovasyonu, nitelikli iş gücünü teşvik ederek sanayinin güçlenmesini, rekabet gücünün artırılmasını ve sürdürülebilir çevre kısıtları altında kalkınmayı sağlayacak anahtar bir belgeye dönüşebilmelidir.

Sanayi stratejisi belgesinin, en yüksek katılımı, 2014-18 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı'nı da dikkate alınarak ve 2023 hedeflerini yakalayacak şekilde hazırlanmasını bekliyoruz.

Bu yönde, kurum olarak önemli katkılar sağladık ve bu katkılarımızı sürdürmeye hazır olduğumuzu belirtmek isteriz.

Ekonomi politikalarında, son on yılın herhalde en belirgin başarısı, makroekonomik istikrar alanında oluşmuştur.

Bunun üç ana nedeni vardır: 1- Kamu maliyesindeki disiplin, 2- Yeniden yapılandırılma sonucunda elde edilen bankacılık ve finans sistemimizin dayanıklılığı, 3- Özerk merkez bankacılığı ve dalgalı döviz kuru politikası.

Bu üç alanı gözümüz gibi korumalıyız. Bunları kurduğumuz takdirde, herhangi bir reform yapılmaya dahi, Türkiye gelişmiş ülkelerin çok üstünde bugünkü büyümesini sürdürebilecek.

Özellikle bankacılık sisteminde dayanıklılığın devamı, denetim ve gözetim sisteminin güçlendirilmesini, güvensizlik yaratacak asılsız dedikoduların üzerine kararlılıkla gidilmesini gerektirmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanım ve Değerli Konuklar,

Türkiye’de 1999 Helsinki Zirvesi’nden bu yana, hem ekonomik alanda, hem de demokratikleşme alanlarında önemli reformlar hayata geçirildi.

İktisadi olarak, örneğin kişi başına düşen gelirden ve çeşitli kalkınma göstergelerinde, AB ortalamasına oldukça yaklaştık.

Ancak, demokratik standartlarda ki buradaki referansımız elbette Kopenhag siyasi kriterleridir, henüz arzu ettiğimiz hız ve düzeyde değiliz.

Demokratik standartlarımızı etkileyen en temel başlık hukuk güvenliğidir.

Bugün saha araştırmaları, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının hukuk sistemine yeteri kadar güveni olmadığını gösteriyor.

Bu çerçevede, yargı reformunun ivedilikle ele alınması, üzerinde çalışılan yargı reformu stratejisinin süratle hayata geçirilmesi ve evrensel standartlarda tarafsız ve bağımsız bir yargı erkinin oluşturulmasını şart görüyoruz.

Bu öncelikli bir alandır, çünkü hukuk güvenliği, hukuka güven, hukukun öngörülebilirliği hem tek tek yurttaşlarımız için, hem yatırım yapan iş dünyasının güven duyması için, hem de milli itibarımızın güçlendirilmesi için hayati önemdedir.

Toplum olarak asıl ihtiyacımız, bireyin devlete, devletin de bireye güvenini sağlamaktır.

Demokratik standartların AB normlarına yaklaştırılması açısından; devlet organlarının eylem ve işlemlerinde yargısal denetime tabi olmaları, kamu kurumlarının şeffaflık ve hesap verebilirlik anlayışı ile çalışması ve yolsuzlukla mücadele, müteşebbisin ve mükellefin devlet kurumlarının tarafsızlığına inanması büyük önem arz etmektedir.

Demokratikleşme başlığı altında sıralamaya çalıştığım tüm bu konular ve beklentiler, 62. Hükümet Programında, ilk defa tarih belirtilerek, somut olarak yer verilen, AB’ye 2023 yılında tam üyelik hedefi çerçevesinde zaten atmamız gereken adımlardır.

Sayın Cumhurbaşkanım, Değerli Konuklar,

AB ile ilişkilerimizin bugün istediğimiz düzeyde olduğunu söylememiz mümkün değil.

AB’nin, yaşadığı derin kriz nedeniyle içine kapanması, AB üye ülkelerinde genişlemeye gösterilen kamuoyu tepkisinin siyasetçileri risk almamaya itmesi, Kıbrıs sorunu gerekçe gösterilerek fasılların açılmaması, kuşkusuz bu durumda pay sahibi.

Hepimiz AB üyesi bazı ülkelerdeki samimiyet eksikliğinden, ahde vefa ilkesinin dikkate alınmamasından şikâyetçiyiz.

Ancak sabırlıyız, çünkü biliyoruz ki şartlar oluştuğunda gerçekleşecek olan AB üyeliği, hem Türkiye'nin hem AB'nin ortak bir kazanımına dönüşecektir.

Demokratikleşme süreci ve AB uyumundan bahsederken, elbette iş dünyası olarak, bir konunun tam bilincindeyiz: Türkiye, bireyi merkeze alan, bireyi devlete karşı koruyan, sivil, katılımcı ve denge kontrol mekanizmaları güncellenmiş, yeni bir anayasa yapma ihtiyacındadır.

Bu ihtiyaç, sadece bir takım demokratikleşme düzenlemelerini hayata geçirmek için değil, Türkiye'nin "Yeni Dünya" düzenindeki itibarı için de bir elzemdır.

Kaldı ki, bugün talep ettiğimiz önemli sayıda düzenleme ve Kopenhag siyasi kriterlerinin bir bölümü, zaten anayasal düzenlemeleri öngörmektedir.

Geçtiğimiz dönemde, çeşitli nedenlerle, duraksamaya uğramış yeni Anayasa çalışmalarının en geç, önümüzdeki genel seçimler sonrasında hemen başlamasını bekliyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına en büyük borcu budur, en büyük sorumluluğu budur.

Çünkü 1982 Anayasası ile toplumsal enerjinin harekete geçirilmesi, demokratik yapılanmanın tamamlanması, hukukun üstünlüğünün hayata geçirilmesi, demokrasi kültürünün içselleştirilmesi kesinlikle mümkün değildir.

Yeni Anayasa konusunda TÜSİAD olarak 20 yıla yakındır somut çalışmaların hayata geçirilmesine öncü olduk. Önümüzdeki dönemde de bu yönde üzerimize düşen sorumluluğu üstlenmeye hazırız.

Sayın Cumhurbaşkanım, Değerli Konuklar,

Son olarak Sayın Cumhurbaşkanımızın, Başbakanlığı döneminde başlatılan Çözüm Süreci'nin de ivme kazandırılarak sonuca bağlanmasını, Türkiye'nin geleceği açısından son derece önemsiyoruz.

Çözüm Süreci'nin niteliği gereği muhalefetin ve sivil toplumun da katkılarının, varılacak hedef açısından önem taşıdığına inanıyoruz.

Bilhassa ana muhalefetin, bu sürecin dışında kalmasını çözümün sağlığı açısından riskli buluyoruz.

TÜSİAD olarak, Cizre ve Batman'a yaptığımız ziyaretlerde sürecin ekonomik ayağına sahip çıkacağımızı açıkça belirttik.

Bu kararlılığımız çerçevesinde, 6 Kasım'da, ilk olarak Cizre'de duyurduğumuz TÜSİAD Doğu ve Güneydoğu Anadolu Yatırımcı ve Danışma Konseyi'nin 3. Toplantısını geniş bir katılımı bu kez Van'da gerçekleştireceğiz.

Şu ana kadar dile getirdiğim kalkınma başlıkları ve demokratikleşme reformları, inanıyoruz ki, Türkiye'nin önünü açacak ve ülkemizin uzun dönem hedeflerine ulaşmasını kolaylaştıracaktır.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Sözlerime son vermeden önce, bizi en çok kaygılandıran bir konuda, doğrudan sizlere hitap etmek istiyorum.

Toplumumuzda son yıllarda belki de hepimizin katkısıyla oluşmuş ağır kutuplaşmanın, ülkemize zarar verebileceğinden kaygı duyuyoruz.

İçinde bulunduğumuz kutuplaşma ortamı, konuşmamda paylaştığım tüm politika önerilerini, olumlu beklentileri, kalkınma politikalarını anlamsız kılacak, reform alanını sınırlayacak ve toplumda kardeşlik ve güven duygularını zedeleyecek bir aşamaya kesinlikle gelmemelidir.

Kutuplaşmanın bertarafı konusunda, eğer somut bir ilerleme kaydedemezsek, üzerinde önemli uzlaşmalar gerektiren reform alanlarında, örneğin çözüm sürecinde, örneğin Yeni Anayasada yol alamayız diye düşünüyoruz.

İşte tam bu noktada Sayın Cumhurbaşkanım, halk tarafından seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı olmanız nedeniyle, kutuplaşmanın bertarafında çok önemli bir rol üstlenebileceğinize inanıyoruz.

Uzlaşmacı bir tutum ile sadece gelecek hedeflerine kilitlenerek, devletin kurumları, siyasi partiler ve her türlü toplum kesimi arasında, yeni bir toplumsal mutabakatın oluşturulmasında öncülük edebileceğinize inanıyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Söz konusu toplumsal mutabakat sağlandığında, Türkiye, inanıyoruz ki, rekabet gücü sıralamasında dünyadaki ilk 10 ülke içine girebilecek ve en geç 2023'te AB üyesi olabilecek ve bölgesinde istikrarın, demokrasinin ve laikliğin teminatı olacaktır.

Beni dinlediğiniz için en içten teşekkürlerimi sunarım.